

Коментар за перспективите пред българския банков сектор през 2014 г.

2014: Адаптацията на българския банков сектор към променените условия ще продължи

Януари 2014 г.

Автор:

Кристофор Павлов,

Главен икономист за България

УниКредит Булбанк

+359 2 9269 390

Kristofor.Pavlov@UniCreditGroup.bg

Редуцирането на външната задлъжнялост и чувствителното забавяне на ръста на лошите кредити направиха възможно уязвимостта на българския банков сектор да намалее в хода на 2013 година

Уязвимостта на българския банков сектор продължи да намалява в хода на отминаващата 2013 година. Няколко са факторите, които способстваха за това, като с най-голяма тежест, като че ли е приключването на процеса на редуциране на външната задлъжнялост и чувствителното забавяне на темповете, с които нарастват лошите кредити. За сметка на очаквани нови разходите за обезценка в размер на около 1.1 млрд лева през 2013 година, бяха абсорбирани допълнителна част от загубите резултат от спукването на балона с недвижимите имоти и рецесията от 2009 година. Съществуващите капиталови буфери се очертава да нараснат със сума от малко над 500 млн. лева, което е и очакваната за 2013 година консолидирана печалба на сектора. Тези резултати бяха съпътствани и от понататъшно намаляване на лихвите по кредитите със скорост изпреварваща тази по депозитите, което направи възможно нетния лихвен спред (разликата между лихвите по депозити и кредити) да се редуцира за втора поредна година.

Но голямата картина не беше изцяло позитивна. Ръста на кредита се забави до най-ниските си стойности от началото на кризата (0.7% годишно към Октомври 2013 година), докато сектора продължи да губи ефективност – като съотношението разходи към приходи се влоши до 53% към октомври 2013 година, спрямо рекорда от 47% отчетен през 2007 година. На този фон възвращаемостта на капитала разбираемо остана под цената на капитала за пета поредна година, а броя на клоновете и работните места в сектора, вероятно са продължили да намаляват.

Адаптацията на българския банков сектор към променящата се оперативна среда ще продължи и през 2014 година

По подобие на отминаващата 2013 година и през следващата година очакваме цената, която банките ще трябва да плащат, за да продължат да набират депозити от резиденти да продължи да пълзи надолу, макар и с по-бавни темпове. В известна степен причините за тази прогноза са същите като година по-рано. Новото сега е, че процеса на редуциране на финансовата задлъжнялост на банковия сектор, като цяло вече е приключил и банките, които ще бъдат принудени да продължат да набират агресивно средства от резиденти, за да

намалят зависимостта от външни финансиране до устойчиви нива са малко на брой. Новото също така е, че инфлацията намаля значително спрямо година по-рано и сега същите реални лихви по депозитите на резиденти са възможни при по-ниски номинални лихви. Очакваните по-ниски разходи за финансиране ще направи възможно (при равни други условия) и цената на кредита за домакинствата и фирмите, също да продължи да пълзи надолу и през 2014 година.

И през следващата година очакваме ръстът на депозитите да изпревари този на кредита, но поведението на банките ще се промени. Те ще използват част от генерираната от секторите на домакинствата и фирмите ликвидност, за да продължат с реструктурирането на пасивите си, като изплатят най-скъпите си източници на финансиране, а свободните средства, в преобладаващата им част, насочат към пазара на книжа с фиксиран доход. Известно увеличение на външните активи също ще бъде на дневен ред в хода на следващата година.

Докато потенциала за растеж в дългосрочен план продължава да е налице, в краткосрочен и средносрочен план търсенето на нови кредити ще остане слабо. Това се дължи на комбинацията от все още високи нива на дълг в някои сектори на икономиката, и твърде крехкото възстановяване на БВП особено в ориентираните към вътрешното търсене сектори. Търсенето на кредит допълнително е ограничавано и от бавното и несигурно възстановяване на пазара на недвижими имоти и от продължаващата политическата нестабилност и икономическата несигурност. Финансовото реструктуриране на компании в затруднено положение продължава да протича бавно, което пречи да се намалят разходите свързани с принудителното събиране на вземания. Загубите в портфейлите от кредити изглежда не са абсорбирани напълно и ще продължат да поддържат разходите за обезценка на високи нива поне още няколко години. Всичко това сочи, че приходите от основна дейност ще останат под натиск, а с това ефективността на сектора, ще остане близо до наблюдаваните в момента неустойчиво високи на дълъг план нива от 53% за съотношението приходи спрямо разходи.

Ако трябва да се посочи само една тенденция, която в най-голяма степен обобщава случващото се в момента, то това е нарастващата поляризация между резултати на водещите банки и малките участници от периферията на пазара. Като се има предвид, че повечето банки вече са предприели мерки за подобряване на ефективността си, понататъшно редуциране на разходите ще бъде по-трудно да се постигне. Това в комбинация с липсата на нови възможности за растеж в краткосрочен и средносрочен план

и очакването на повече и вероятно по-скъпи регулации, според нас, прави консолидацията на банки логичен път за понататъшно подобряване на ефективността в сектора.

Всичко това сочи, че като цяло оперативната среда остава трудна и процесите на дълбока и далече стигаща трансформация на банковия сектор не са приключили. Начинът по който клиентите работят и си взаимодействат с банките бързо се променя, като това е глобален тренд, от който България не остава изолирана. Клиентите осъзнават в много по-голяма степен силата си като потребители на услуги и се интересуват от различни възможности за контакт с банките, които спестяват време и пари, като в същото време правят възможно по-лесно да се прави информиран избор. Това принуждава банките да променят начина си на работа, при това който по-добре и по-бързо разбира как еволюират предпочитанията на клиентите му, има и по-добър шанс да се адаптира към тази промяна. Регулациите също се променят, включително и тези имащи за цел да увеличат прозрачността и защитата на клиентите, което в крайна сметка води до още по-голяма конкуренция и съответно е още един канал, чрез който банките са поставени под натиск да продължат да се адаптират към новите условия.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БАНКОВАТА СИСТЕМА

	2011	2012	2013п	2014п	215п	Годишно изменение			
						2012	2013п	2014п	2015п
Отчет за приходи и разходи (в милиони лева)									
Оперативни приходи	3 914	3 816	3 678	3 632	3 614	-2.5%	-3.6%	-1.2%	-0.5%
- Нетен лихвен приход	2 869	2 625	2 530	2 495	2 504	-8.5%	-3.6%	-1.4%	0.4%
- Нетен не-лихвен приход	1 045	1 190	1 148	1 137	1 110	13.8%	-3.6%	-0.9%	-2.4%
Оперативни разходи	1 958	1 983	1 981	1 936	1 901	1.3%	-0.1%	-2.2%	-1.8%
Оперативен резултат	1 958	1 983	1 981	1 936	1 901	1.3%	-0.1%	-2.2%	-1.8%
Провизии, нетни	1 306	1 212	1 155	1 116	1 084	-7.2%	-4.7%	-3.4%	-2.9%
Печалба преди данъци	650	620	542	580	629	-4.6%	-12.6%	7.0%	8.4%
Печалба след данъци	586	567	488	522	566	-3.3%	-13.9%	7.0%	8.4%
Балансови показатели (в милиони лева)									
Активи	76 811	82 416	85 301	86 192	87 111	7.3%	3.5%	1.0%	1.1%
Кредити	53 797	55 051	55 222	55 871	56 993	2.3%	0.3%	1.2%	2.0%
- Кредити за домакинствата	18 899	18 715	18 614	18 739	19 167	-1.0%	-0.5%	0.7%	2.3%
- Кредити за фирми	33 398	35 065	35 418	35 964	36 626	5.0%	1.0%	1.5%	1.8%
- Други кредити	1 499	1 271	1 190	1 169	1 201	-15.2%	-6.3%	-1.8%	2.7%
Депозити	50 369	54 191	58 247	61 785	65 392	7.6%	7.5%	6.1%	5.8%
- Депозити на домакинствата	30 887	34 503	37 649	40 461	43 244	11.7%	9.1%	7.5%	6.9%
- Депозити на фирми	13 675	14 267	14 953	15 548	16 178	4.3%	4.8%	4.0%	4.1%
- Други депозити	5 807	5 422	5 645	5 775	5 970	-6.6%	4.1%	2.3%	3.4%
Собствен капитал	10 448	10 850	11 150	11 346	11 528	3.8%	2.8%	1.7%	1.6%
Средногодишни лихвени проценти по салда (в %)									
Лихвени проценти по кредити	8.93	8.39	8.01	7.77	7.63	-0.54pp	-0.38pp	-0.24pp	-0.14pp
- Лихвени проценти по кредити за домакинствата	10.55	10.22	9.76	9.41	9.11	-0.34pp	-0.46pp	-0.35pp	-0.30pp
- Лихвени проценти по кредити за фирми	7.98	7.36	7.09	6.92	6.85	-0.61pp	-0.27pp	-0.17pp	-0.06pp
Лихвени проценти по депозити	3.68	3.54	3.25	3.05	3.04	-0.15pp	-0.28pp	-0.20pp	-0.01pp
- Лихвени проценти по депозити на домакинствата	4.35	4.18	3.84	3.58	3.56	-0.17pp	-0.34pp	-0.26pp	-0.01pp
- Лихвени проценти по депозити на фирми	2.22	2.03	1.81	1.70	1.66	-0.19pp	-0.22pp	-0.11pp	-0.04pp
Общ лихвен спред	5.25	4.86	4.76	4.72	4.59	-0.39pp	-0.10pp	-0.04pp	-0.14pp
- Лихвен спред при домакинствата	6.21	6.04	5.92	5.83	5.55	-0.17pp	-0.12pp	-0.09pp	-0.28pp
- Лихвен спред при фирми	5.75	5.33	5.29	5.22	5.19	-0.42pp	-0.05pp	-0.07pp	-0.03pp
Ключови показатели									
Кредити / Депозити + Капитал	88.5%	84.6%	79.6%	76.4%	74.1%	-3.8pp	-5.1pp	-3.2pp	-2.3pp
Кредити / Депозити	107%	102%	95%	90%	87%	-5.2pp	-6.8pp	-4.4pp	-3.3pp
Нетни Чуждестранни Активи / Общо Активи	-4.6%	-4.4%	0.3%	2.4%	4.4%	0.1pp	4.7pp	2.1pp	2.1pp
Нередовни кредити ¹ / Общо Кредити	14.9%	16.6%	17.0%	16.4%	14.8%	1.7pp	0.4pp	-0.6pp	1.6pp
Оперативни разходи / Оперативни приходи	50%	52%	54%	53%	53%	1.9pp	1.9pp	-0.5pp	-0.7pp
Възвръщаемост на капитала (ROE), след данъци	5.7%	5.3%	4.4%	4.6%	4.9%	-0.4pp	-0.9pp	0.2pp	0.3pp
Възвръщаемост на активите (ROA), след данъци	0.8%	0.7%	0.6%	0.6%	0.7%	-0.1pp	-0.1pp	0.0pp	0.0pp

Източник: Българска Народна Банка, УниКредит Булбанк Икономически Проучвания

¹ Кредити с просрочие над 90 дни.

ДИСКЛЕЙМЪР

Настоящият документ е изготвен на базата на обществено достъпна информация от източници, които се считат за надеждни, но за пълнотата или точността на тази информация не носим отговорност. Всички оценки и мнения, включени в този документ представляват независима преценка на анализатора към момента на неговото публикуване. Ние си запазваме правото да променим изразеното в документа мнение по всяко време, без предварително уведомление, както и да не актуализираме тази информация или да я оттеглим, без предварително уведомление.

Този документ е изготвен само с информационна цел, не е предназначен и (i) не съставлява, както и не е част от предложение или покана за продажба, отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти (ii) не представлява съвет за отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти, или какъвто и да е съвет за взимане на инвестиционно решение.

Съдържащата се в този документ информация се отнася за момента, към който е предоставена, и не може да замести получаването на индивидуален инвестиционен съвет. Инвеститорите трябва да вземат свое собствено решение относно това дали инвестициите, които се реферират в документа са подходящи, с оглед на съответните рискове, своята инвестиционна стратегия и своя правен, данъчен и финансов статус.

Тъй като настоящият документ не представлява пряка или косвена инвестиционна препоръка или инвестиционен съвет, нито целият документ, нито част от него може да се счита за основа или мотив или обосновка за сключване на договор или поемане на какъвто и да е ангажимент.

УниКредит Булбанк и/или неговите директори, мениджъри и служители не носят каквато и да е отговорност към получателите на този документ и/или към трети лица за каквито и да е загуби, произхождащи от ползването на настоящия документ или неговото съдържание.

Този документ не е предназначен за частни инвеститори, и информацията, съдържаща се в него, не може да бъде разкривана, разпространявана, възпроизвеждана или публикувана по каквато и да е причина без предварителното съгласие на УниКредит Булбанк.